VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJIETIES!

ĻENINA KĀROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNĀK KOPŠ 1950. GADA 29. MARTA

Nr. 7 (5701)

19. JANVĀRIS OTRDIENA, 1988. GADS

Maksā 3 kap.

Agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» Preiļu siera rūpnīcā var redzēt daudz jauniešu.

Komjauniete ZENTA PUTĀNE (attēlā) uz siera rūpnīcu atnāca pirms trijiem gadiem, sāka strādāt par sviesta izgatavotāju. Darbs iepatikās. Zenta nolēma papildināt zināšanas Rēzeknes 33. profesionāli tehniskajā skolā, un, to beigusi, atgriezās uzņēmumā. Tagad strādā par sviesta meistara aizvietotāju. Viņas maiņā sakuļ līdz 12 tonnām šī mums visiem tik nepieciešamā produkta.

J. SALNAVIEŠA foto

Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās Komitejas plēnums

● 16. janvārī Rīgā notika Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās Komitejas plēnums, kas apsprieda Latvijas Komunistiskās partijas CK biroja pārskatu par darbu pārkārtošanās vadīšanā republikā.

Biroja uzdevumā referātu nolasīja Latvijas Komunistiskās partijas CK pirmais sekretārs B. PUGO.

Komunisti, kas runāja plēnumā, uzsvēra, ka Latvijas Komunistiskās partijas CK biroja mērķtiecīgā organizatoriskā un politiskā darba rezultātā ekonomikas attīstībā vērojamas pozitīvas tendences. Tomēr, tika atzīmēts plēnumā, Latvijas Komunistiskās partijas CK biroja un sekretariāta veiktie pasākumi pārkārtošanās procesa padziļināšanai pilnā mērā neatbilst uzkrājušos problēmu mērogiem un aktualitātei. Sevišķi tas attiecas uz pārtikas un dzīvokļu problēmu, kā arī uz iedzīvotāju nodrošināšanu ar kvalitatīvām tautas patēriņa precēm un pakalpojumiem pietiekamā daudzumā.

Joprojām zema ir izpildes disciplīna. 1987. gadā katrs sestais uzņēmums un apvienība neizpildīja piegādes saistības. Gausi norit produkcijas atjaunināšana un tās kvalitātes uzlabošana, ražošanas tehniskā rekonstrukcija un uzņēmumu pāreja uz vairākmaiņu darbu. Zinātniskie pētījumi un izstrādnes, kā arī labākās prakses sasniegumi pienācīgi neietekmē republikas tautas saimniecības attīstības paātrinājumu. Joprojām akūta ir demogrāfiskā situācija. Bieži vien tautas saimniecības uzdevumu risināšanā tiek ignorēti apkārtējās vides, kā arī vēstures un kultūras piemiņekļu aizsardzība.

Ir būtiski trūkumi darbaļaužu idejiski politiskajā un it sevišķi internacionālajā audzināšanā, kā arī kontrpropagandas darbā, kura uzdevums ir spilgti un patiesi zinātniski izgaismot Padomju Latvijas vēstures jautājumus, latviešu tautas revolucionāro ceļu. Netiek pietiekami izmantotas padomju orgānu, arodbiedrību, komjaunatnes un citu sabiedrisko organizāciju tiesības un iespējas pārkārtošanās procesu padziļināšanā mūsu republikā. Masu informācijas līdzekļi neveltī pietiekamu uzmanību pirmrindnieku pieredzes popularizēšanai, cīņai pret konservatīvismu un birokrātismu, augstas cilvēku starpnacionālās saskarsmes kultūras veidošanas teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem.

Latvijas Komunistiskās partijas CK plēnums pieņēma lēmumu, kurā pozitīvi novērtēts Latvijas Komunistiskās partijas CK biroja darbs pārkārtošanās vadīšanā republikā un nosprausti pasākumi šī darba tālākai uzlabošanai.

Plēnumā izskatīja organizatorisku jautājumu. Plēnums apmierināja Latvijas Komunistiskās partijas CK propagandas un aģitācijas nodaļas vadītāja **L. FREIBERGA** lūgumu atbrīvot viņu no amata sakarā ar aiziešanu pensijā. Par Latvijas Komunistiskās partijas CK propagandas un aģitācijas nodaļas vadītāju plēnums apstiprināja **V. BROKĀNU.**

Plēnuma darbā piedalījās PSKP CK zinātnes un mācību iestāžu nodaļas vadītājs **V. GRIGORJEVS**, kas runāja debatēs, un PSKP CK partijas organizatoriskā darba nodaļas instruktors **A. LAGNO.**

LATINFORM

Stiprināt internacionālo draudzību

● Iedzīvotāju internacionālās un patriotiskās audzināšanas pilnveidošanas jautājumiem bija veltīta republikas partijas, padomju, saimnieciskā, arodbiedrību un komjaunatnes aktīva sanāksme, kas notika Rīgā. Tajā piedalījās arī kultūras, zinātnes, izglītības, veselības aizsardzības, tiesību aizsardzības orgānu, radošo savienību, masu informācijas un propagandas līdzekļu pārstāvji.

● Sanāksmi atklāja un tajā runāja Latvijas Komunistiskās partijas CK pirmais sekretārs B. PUGO.

Sanāksmē tika atzīmēts, ka darbs, ko republikas sabiedrība veikusi, lai novērstu naidīgos izlēcienus, kas notika pagājušajā gadā un kam bija nacionālistisks, pretpadomju un rietumniecisks raksturs, bijis nepietiekams. Vajag it visur vispusīgi un dziļi izanalizēt visas nepilnības masu internacionālajā audzināšanā un veikt tādus pasākumus, kas ne vien nepieļautu provokatoriskos izlēcienus, bet arī paceltu augstākā pakāpē starpnacionālo attiecību kultūru.

Vispirms, acīmredzot, jāatzīst, ka starpnacionālo attiecību problēmas nav radušās pēkšņi, bet uzkrājušās gadu gaitā. Sava negatīvā loma neapšaubāmi bija stagnācijas parādībām, ekstensīvajam rūpniecības attīstības ceļam, pārpalikuma principam līdzekļu piešķiršanā sociālajā sfērā. Kā tika atzīmēts PSKP CK 1987. gada janvāra Plēnumā, nacionālo attiecību jomā pieļautās kļūdas ilgu laiku palika ēnā. Nebija pieņemts par tām runāt.

Lika sevi manīt arī partijas komiteju atrašanās ar saimnieciskajām problēmām. Tāpat maz uzmanības tika veltīts divvalodības attīstībai. Masu informācijas līdzekļi pietiekami neatspoguļoja starprepublikāniskās darba dalīšanas, brālīgo tautu sadarbības un savstarpējās palīdzības jautājumus. Vairāk tika runāts par to, ko ražo Latvijā, nekā par to, ko tai piegādā citu mūsu zemes reģionu darba kolektīvi.

Tās ir tikai dažas mūsu kļūdas un nepilnības. Bet to bez šaubām ir vairāk. Taču jaunā gaismā uz trūkumiem darbaļaužu internacionālajā audzināšanā mēs paraudzījāmies tikai pārkārtošanās gaitā. Ir nodibināta un sākusi darboties republikāniskā nacionālo un starpnacionālo attiecību komisija. Latvijas Komunistiskās partijas Centrālajā Komitejā izveidots nacionālo attiecību sektors. Izstrādāts un tiek īstenots masu patriotiskās un internacionālās audzināšanas pilnveidošanas pasākumu kompleksais plāns.

Vispārizglītojošajās skolās un citās mācību iestādēs veikts liels darbs, lai uzlabotu Latvijas PSR vēstures mācīšanu. Šajā mācību gadā tās kursam papildus atvēlētas 35 stundas. Daudzās skolās uzlabojusies latviešu un krievu valodas mācīšana. Mūsu pienākums ir palīdzēt jauniešiem izvēlēties pareizo ceļu, ātrāk tikt skaidrībā sarežģītajos starpnacionālās saskarsmes jautājumos.

Internacionālās un patriotiskās audzināšanas pilnveidošana, tika uzsvērts sanāksmē, ir bijis un paliek ļoti svarīgs pastāvīgs partijas pilsētu un rajonu komiteju un sabiedrisko organizāciju uzdevums. Tagad mūsu plāni jāapstiprina ar labiem un konkrētiem darbiem.

Sanāksmes darbā piedalījās biedri **Ē. AUŠKAPS, A. BRIĻS, A. GORBUNOVS, V. GRIŠINS, A. KLAUCĒNS, K. ŅUKŠA, J. OHERINS, R. PRAUDE, J. RUBENIS, V. SOBOĻEVS, J. VAGRIS, G. LOSKUTOVS, I. PRIEDITIS** un **S. ZUKULIS**, kā arī PSKP CK partijas organizatoriskā darba nodaļas instruktors **A. LAGNO.**

LATINFORM

Informācija

par sēklu kvalitāti līdz 15. janvārim (pēc rajona sēklu inspekcijas datiem)

Saimniecība	Vasarāju graudaugi I un II klase procentos no vajadzības	Ilggadīgie zālāji kondicionēti procentos no vajadzības
«Sarkanā ausma»	121	133
M. Gorkija	115	67
«Krasnij Oktjabrj»	105	63
«Dubna»	102	—
Aglonas p. s.	100	62
Rudzātu p. s.	95	—
«Sīļukalns»	93	31
K. Marksa	88	99
Kirova	86	42
Dzeržinska	77	2
Raiņa	72	103
Suvorova	72	71
«Zelta vārpa»	71	88
Oškalna	66	—
«Dzintars»	64	40
«Nākotne»	48	33
Rušonas p. s.	38	—
Ļeņina	34	115
«Rīts»	32	76
«Vārkava»	13	3
RAJONĀ	76,1	50,3
Bija 1987. g.	82,5	104,9

Spraigi

strādā mūsu organizācijas remontdienests. Darbnīcās tagad it visur redzama meliorācijas tehnika — dažādu marku traktori, vienkausa un daudzkausu ekskavatori.

Izmantojot tiesības, kuras dod Likums par valsts uzņēmumu, mūsu kolektīvs pieņēma lēmumu nevis forsēt remontdarbu tempus, bet gan tos veikt atbilstoši nepieciešamībai. Tādējādi galvenā tehnika — daudzkausu ekskavatori — mums jāsakārto līdz 1. maijam, un tas tiks izdarīts, neatstājot nekādu negatīvu ietekmi uz meliorācijas darbiem.

Aktīvi tehnikas remontēšanā iesaistījušies tās īstenie saimnieki — mašīnisti un mehanizatori. Viņiem sekmīgi palīdz remontstrādnieki. Rūpīgi un kvalitatīvi strādā metinātājs A. Krivins, virpotājs V. Boroviks, pieredzējušie atslēdznieki G. Volkovs, A. Makars un citi.

M. ŠRUBOKS,

Preiļu 21. pārvietojamās mehanizētās kolonnas darbnīcu vadītājs

● Pārkārtošanās

● Cilvēks un viņa darbs

Šī vienkāršā un sarežģītā DZĪVES GRAMATIKA

● Pēc rokraksta varot noteikt cilvēka raksturu. Ja tā ir taisnība, tad kā lai raksturo Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskās vidusskolas direktoru Nikolaju Ļeonovu? Viņam burti uz papīra rindojas skaidrās un plašās vārdu kopās, vērienīgi un vietumis ar tādām slaidām, elegantām astītēm. Kad kabinetā ir apmeklētāji, kad tiek risināti visdažādākie jautājumi, direktoram vienmēr pa rokai ir tīra papīra loksne un pildspalva. Sarunas nobeigumā lapa vienmēr izraibināta ar vārdiem, frāzēm, skaitļiem. Tā esot vieglāk koncentrēties, nenovirzīties no domas.

● Varbūt palūkosimies arī mēs, kādas piezīmes pēc vairākkārtējām tikšanās reizēm uz papīra atstājis viens no jaunākajiem (un pilnīgi iespējams, ka arī perspektīvākajiem) lauku profesionāli tehnisko vidusskolu direktoriem republikā.

„Kā es kļuvu par direktoru"

Raugoties no malas, Ļeonova iecelšana par direktoru var likties nejauša laimīgi izvilkta pilnā loze. (Sak, vai tad mēs nezinām, kāda tā mūsdienu jaunatne...). Tie, kuri Nikolaju pazīst tuvāk, atzīst, ka visa viņa līdzšinējā biogrāfija ir vienkāršs, bet likumsakarīgs gājums uz šīs lielās un sarežģītās mācību iestādes vadītāja posteni.

Bet ko tad saka viņš pats?

— Manuprāt, viss sākās ar sportu, ar brīvo cīņu. Mācoties Preiļu 2. vidusskolas vecākajās klasēs, jau vadīju brīvās cīņas sekciju. Nodarboties lielākoties iznāca ar tiem puikām, kurus citi uzskatīja par «ielas eliti». Viņi bija līderi visās blēņās un palaidnībās. Un cik tur tālu līdz nopietniem pārkāpumiem?.. Sekcijas uzdevums bija šos zēnus iedabūt citā attiecību lokā, ietekmēt viņu dzīves izpratni, ka fiziskajam spēkam ne vienmēr ir pārsvars. —

Arī mani tagadējie audzēkņi ne jau visi ir paipuisīši un paimeitiņas. Iespējams, ka tieši torejzējā saskare ar viņu grūtībām un problēmām man neļauj pārāk distancēties. Pusaudžu psiholoģija nav nemaz tik briesmīgi sarežģīta, vajag vienīgi sevi domās nostādīt viņu vietā, ļoti vēlēties saprast. Taču ne jau visiem pieaugušajiem tas izdodas. Un tad rodas dramatiskas situācijas, kad dēls tēvam sarunā rupjības, kad māte raud, bet meita uz to noraugās ar bezgalīgu nicinājumu.

Jā, nu direktors jau aizrunājies citās sfērās. Tāpēc paskaidrošu, kā veidojās Nikolaja Ļeonova spožā (tā vismaz ļoti daudzi uzskata) karjera. Tātad 1976. gadā absolvēta Preiļu 2. vidusskola. Dienests Padomju Armijā — izpildīta sporta meistara norma brīvajā cīņā, pildīti bataljona komjaunatnes komitejas sekretāra pienākumi. Pēc tam darbs «Lauktehnikas» rajona apvienībā, paralēli arī mācības Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas mehānikas fakultātē. Bet pēc gada komjaunatnes rajona komitejas toreizējais pirmais sekretārs Viktors Sokolovs uzaicināja Nikolaju vadīt Jaunaglonas profesionāli tehniskās vidusskolas komjaunatnes pirmorganizāciju. Tiesa, šajā amatā jaunizceptais sekretārs pabija tikai mēnesi, kad viņu nozīmēja par direktora vietnieku audzināšanas darbā. Bet kopš 1982. gada augusta Ļeonovs ir direktors. Stāsta, ka pēdējais piliens svaru kausā, kas nosvērās viņa jaunajam amatam par labu, bija republikāniskā militarizētā spēle «Ērglēns». Iepriekšējā direktora slimības laikā nekādi sagatavošanas darbi lielajam pasākumam netika veikti. Atlika trīs nedēļas. Nikolajs Ļeonovs un viņa kolēģi visu paspēja. Vārdu sakot, pierādīja, ka var strādāt līmenī.

— Man toreiz pat augstākās izglītības vēl nebija, kad kļuvu par direktoru. Paldies visiem, kuri ticēja toreiz. Un paldies arī tiem, kuri pagājušajā ziemā brauca uz rajonu un centās pierādīt, ka esmu vajadzīgs šeit, nevis komjaunatnes rajona komitejā, kur man piedāvāja darbu. Liekas, tieši šis fakts ir sagādājis laimīgākos mirkļus līdzšinējā darba mūžā.

„Celtniecība, celtniecība..."

Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskās vidusskolas audzēkņu, pedagogu un citu darbinieku rīcībā ir ne vairāk un ne mazāk kā trīsdesmit četras ēkas. Daudzas no tām būvētas vēl tur bijušā klostera ziedu laikos, līdz šim vairākkārt pārbūvētas un remontētas. Vienīgi ēdnīca, katlu māja, laboratoriju jaunais korpuss uzcelti nesen. Visa pārējā saimniecība prasa nepārtrauktu uzmanību, vai ēstin apēd milzīgus līdzekļus.

Vēl pirms gadiem četriem aglonieši izmantoja mūsu rajona remontu un celtniecības pārvaldes pakalpojumus. Zināmi šīs organizācijas nelielās jaudas un milzīgos darba apjomus, jūs varat iedomāties, cik sarežģītas veidojās savstarpējās attiecības. Un, lūk, 1982. gada rudenī profesionāli tehniskā vidusskola nolēma atteikties no pārvaldes pakalpojumiem. Ne jau mierīgi un labvēlīgi noritēja šī šķiršanās, bet ar pamatīgiem asumiem.

Jaunaglonieši sāka organizēt savu celtniecības brigādi. Tā ietaupījās gan līdzekļi, gan materiāli. Viena lieta ir nolemt, bet pavisam kas cits strādāt. Skaidrs, ka jaunajam direktoram celtniecības jautājumos nebija absolūti nekādas pieredzes. Vajadzēja konsultēties ar pieredzējušākajiem kolēģiem. Sava brigāde vajadzīga arī tāpēc, ka nepieņemams likās trīs līdz četrus gadus ilgais intervāls no idejas līdz tās realizācijai dzīvē. Kamēr tiek pie limitiem, kamēr tiek pie projekta, kamēr ieklauj plānā... Bet, piemēram, Preiļu siera rūpnīcā, kur ir spēcīga celtnieku brigāde, šis «cerību» laiks samērā īss. Jaunaglonieši mācījās.

— Un tad mēs sākām. Vispirms brigādē bija četri cilvēki, tagad ir jau septiņpadsmit, nākamgad nāks klāt vēl desmit. Šogad brigāde izdarīja kapitālo remontu par 90 tūkstošiem rubļu, uzbūvēja pamatus Līvānu dzīvojamajām mājām. Viņu kontā vairāk nekā 200 tūkstoši rubļu.

Tikai tagad sapratām, ka mūsu rokās ir milzīgas attīstības iespējas. Tā tikām pie jaunatnes kafejnīcas, mūsu sistēmā gandrīz vai vienīgā bērnudārza skolas darbinieku bērniem, lieliski iekārtojām sporta kompleksu. Agrāk pat iedomāties nevarēju, cik daudz ir atkarīgs no sagādnieka. Tam ir jābūt cilvēkam ar dzelzs nerviem, labam psihologam, pat diplomātam...

Taču pašu spēkiem tādas izmaiņas, kas pēdējos gados ienākušas Jaunaglonā, nebūtu iespējamas. Būvē starpsaimniecību celtniecības organizācija un Daugavpils vispārējās celtniecības trests. Daudzi vadītāji ar zināmu skaudību runā, ka Ļeonovam esot aizdomīgi labas attiecības ar daugavpiliešiem. Tiesa, attiecības ir labas. Bet kas tad citiem liedz tādas izveidot? Ar trestu līdz 1990. gadam noslēgts līgums. Tajā paredzēts, ka daugavpilieši būvēs, bet jaunaglonieši uz savas zemes ražos viņiem dažādu lauksaimniecības produkciju, pārdos arī gaļu (skolai pieder nobarojamo cūku novietne ar 500 rukšiem). Tās ir loģiskas, laika prasībām atbilstošas attiecības.

Starp citu, Ļeonovs cieši turas pie pārliecības, kuru viņam iepotēja Preiļu siera rūpnīcas direktors Pēteris Zukulis — ikviens vadītājs sevi var uzskatīt par perspektīvu tik ilgi, kamēr kaut ko ceļ, būvē (pie tam — gan tiešā, gan pārnestā nozīmē).

„Direktors — kadri"

Cik dažādas un sarežģītas ir šīs attiecības, to zina ikviens, kura pienākumos ietilpst liela vai maza kolektīva vadīšana. Ir divas pozīcijas, no kādām var raudzīties uz saviem padotajiem. Pirmā pozīcija — ja tu slikti strādāsi, saņemsi sodu. Otrā pozīcija — ja tu strādāsi labi, tevi par to uzteiks. Tā ir Jaunaglonā.

— Cilvēkiem vajag perspektīvu, — saka Ļeonovs. — Un tad viņi apbrīnojami mainās. Var tikai priecāties par to, ka dažs mans darbinieks, kurš jau pensijas vecumā, kļūst enerģiskāks un darbīgāks nekā pirms gadiem bijis. Par to, kā mūsu kolektīvā mainījušās savstarpējās attiecības un attieksme pret darbu, var uzrakstīt disertāciju.

Tomēr puse no profesionāli tehniskās vidusskolas darbiniekiem ir jauni cilvēki. Un reta ir tāda nedēļa, kad direktora kabinetā neierastos Jaunaglonā dzīvot un strādāt gribētāji. Kā lai izšķir, kurus pieņemt un kuriem atteikt? Viena lieta ir zināt Makarenko un Suhomļinska teorijas, bet piemērot tās ikdienā — pavisam kas cits.

Pēc kādiem kritērijiem direktors izvēlas sev kadrus? Viņaprāt daudz ko nozīmē vēlēšanās savu turpmāko dzīvi saistīt ar laukiem. Un vairums atnācēju uz to atbild ļoti pozitīvi. Pirms gadiem pieciem vēl tā nebija, tad daudzi meklēja tikai pagaidu apmešanās vietu. Nu cilvēku aizplūšana no laukiem apstājusies, kaut gan pretējais process arī vēl nav īsti sācies.

Tātad jaunais speciālists vēlas dzīvot laukos. Tālāk? Direktors grib zināt, vai ir vēlēšanās strādāt ar jaunatni. Liela daļa Jaunaglonas zēnu un meiteņu nav nekādi zelta gabaliņi. Pat ikvienam skolas tehniskajam darbiniekam, apkalpojošajam personālam ir jābūt pedagoģiskajām iemaņām. Direktors viens nevar izaudzināt sešus ar pusi simtus pusaudžu. Tāpēc nav ko brīnīties par to, ka kurinātājam jāzina pedagoģijas pamati.

Un vēl — jau pirmajā sarunā ar direktoru jāatbild uz jautājumu, kādu tu sevi redzi programmā «maksimums» un programmā «minimums». Tikai, lūdzu, bez stereotipiem! Jābūt skaidrai pārliecībai, kas ir svarīgāk — pats darbs vai vienkārši fakts, ka tu atrodies darbā.

Uz šīm atbildēm Ļeonovs pamato savas attiecības ar skolas darbiniekiem. Bet viņš pats? Kā viņš vērtē sevi direktora postenī?

— Vadītājs, tas taču ir visīstākais melnais darbs. Ar milzīgo atbildību par sevi, par katru soli, par katru izteiktu vārdu. Visu laiku esmu bērnu un darbinieku acīs, es nedrīkstu kļūdīties. Tomēr, ja kas līdzīgs gadījies, jābūt drosmei kļūdu atzīt. Tas ir grūti...

Darba apjoms ir milzīgs. Lai visu paspētu, manai darba dienai vajadzīgas vismaz desmit stundas. Efektīvas stundas. Bet arī tad vēl paliek daudz neatrisinātu jautājumu. Tāpēc simtprocentīgi uzticos saviem kolēģiem. Svarīgāk ir zināt, ko šodien darīs katrs no maniem vietniekiem, kāds ir operatīvais stāvoklis saimniecībā, kur ir mācību grupas un meistari. Tāda kontrole nodrošina ritmiskumu, rada drošību, ka viss ir kārtībā.

Manuprāt, vadītājam vajadzīga intuīcija. Tā vai nu ir vai tās nav. Bet citas īpašības katrs sevī var izskaust vai veidot no jauna. Es uzskatu, ka man vajag vairāk attīstīt ekonomisko domāšanu. Pedagoģiskajās augstskolās tās pagaidām pietrūkst. Tāpat kā pietrūkst jaunas pieejas arī pedagoģijai — ar Makarenko metodēm mūsdienu pulsi vairs neizaudzināsi...

„Direktors — audzēkņi"

Soruden nodeva ekspluatācijā jauno laboratoriju korpusu, tas izmaksāja vairāk nekā divus miljonus rubļu. Lieliskas telpas, lieliski iekārtas. Sagādāts viss, lai nākamajiem lauksaimniekiem zināšanas vai mutē ar karotīti iellietu. Viss atkarīgs no tā, cik uzņēmīgi ir paši jaunieši, cik ieinteresēti savā nākotnē.

Nikolaju Ļeonovu pagaidām visvairāk uztrauc viņu dvēseles un domu skaidrība. Tieši tāpēc skolā daudz domā par estētisko audzināšanu. Skaistums, tā sargāšana un vairošana ienāk mācību telpās, ienāk kopmītnēs, atpūtas istabās. Ienāk ar ziediem un gleznām. Jā, ar īstiem mākslas darbiem. Tie nav iegādāti reprezentācijas nolūkos, kā t. zināms, vēl ir vienā otrā bagātā kolhozā vai uzņēmumā. Lai nāk puikas un lai skatās, kaut vai ar pirkstiem aptausta. Un pārņem dziļa neizpratne par tiem astoņgadīgo skolu direktoriem un skolotājiem, kuri savus audzēkņus iemanījušies, kā saka, dabūt no skolas ārā tādus, ka piecpadsmit gadu vecumā viņi tikai Jaunaglonā pirmo reizi ierauga īstu gleznu...

Kad puikas aiziet no skolas, viņiem jau ir citāds skatījums uz pasauli, uz skaistumu apkārt. Par to liecina anketēšana. Uz jautājumiem, kas patīk, kas nepatīk un ko skolas dzīvē vajadzētu izmainīt, 1. septembrī atbild otro un trešo kursu audzēkņi. Atbilžu analīze direktoram un viņa kolēģiem ir kā rokasgrāmata tuvākajam posmam. Daudzas puišu un meiteņu idejas jau īstenojušās. Piemēram, sporta komplekss ar četrām zālēm, lieliska jaunatnes kafejnīca.

Starp citu, uz vienas rokas pirkstiem rajonā var saskaitīt tos kolektīvu vadītājus, kuri paši aktīvi nodarbojas ar sportu un kā magnēts velkt aiz sevis citus. Ļeonovs vada futbola sekciju — vienu no divpadsmit sporta sekcijām skolā. Rezultāti runā paši par sevi — trešā vieta republikā. Airēšanas sekcijā jaunaglonieši ir pašiem savs republikas čempions. Slavenie motokrosisti izcīnījuši otro vietu republikā un mērķē vēl augstāk.

Taču... Interese par sportu un fizisko kultūru kļūst arvien mazāka. Treneri nodarbojas gan ar tiešajiem pienākumiem, gan ar pārliecināšanu, ka bez sporta nevar. Tātad esam kaut kur kļūdījušies. Ne jau tagad, bet pirms gadiem astoņiem vai desmit, kad tagadējie pusaudži tikai iepazinās ar sportu. Iepazinās, bet neiemīlēja. Viela pārdomām gan direktoram, gan fizkultūras pasniedzējiem.

Protams, šī problēma neattiecas uz motosporta sekciju. Ik rudeni tajā pieteicas ap sešdesmit puišu. Beigās gan paliek ne vairāk par desmit, jo vajadzīgs kolosāls darbs un sevis pārvarēšana. Katru gadu apmēram divdesmit procenti skolas jaunatnācēju paziņo, ka nākuši uz Jaunaglonu tikai tādēļ, ka te ir motoklubs. Jā, puikas paliek puikas. Un pedagogi to saprot. Tāpēc skolas administrācija bez ierunām gādā tehniku, pērk dārgos čehu sporta motociklus, gādā rezerves daļas, organizē motokluba filiāles. Vēlreiz un vēlreiz pierāda, ka sportu uz priekšu virza entuziasti.

(Nobeigums 4. lpp.)

● Vēstures lappuses

Vai Naaizmērstule aizmirsta?

● 1987. gadā zinātniskās ekspedīcijas laikā mūsu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbinieki apsekoja latgaliešu dzejnieces Naaizmērstules kapu, kā arī ieguva dažus fotodokumentus. Latgales tautskolotāja Rozālija Tabīne (1980. — 1965.), kas literārajai darbībai bija izvēlējusies Naaizmērstules pseidonīmu, nodzīvojusi jo ilgu mūžu, visu laiku strādādama Latgales skolās.

1906. gadā viņa strādāja Jezufinovas muižas privātskolā, vēlāk Mežinieku un Somersētas un citās pamatskolās. Naaizmērstule lokalizēja dažas bērnu ludziņas un pārtulkoja vairākus poļu un citu autoru prozas un dzejas darbus. 1923. gadā iznākuši bērnu stāstiņi «Zvaigznītes», «Zvaigznītes mozajim tautīšim». Viņa ir sakārtojusi pasaku krājumiņu skolām «Tautas posokas» (1923. g.).

Un pagaidām tas arī ir viss, ko mēs zinām par Rozāliju Tabīni jeb Naaizmērstuli. Publicējot šīs divas muzeja dokumentu fotokopijas, mēs griežamies ar lūgumu pie visiem vecākā gadagājuma ļaudīm ar lūgumu: palīdziet neaizmirst Naaizmērstuli!

Varbūt jūsu mājās ir kāda no viņas grāmatām vai publikācijām? Varbūt jūsu skolotāja bija Rozālija Tabīne? Dalieties savās atmiņās, — un tad Naaizmērstule tiešām netiks aizmirsta. Tas ir nepieciešams mums, šodienas inteligences pārstāvjiem, lai atpazītu novada kultūras dzīvi.

V. ROMANOVSKIS

● ATTĒLOS:
Rozālija Tabīne (sēž) 1923. gadā;
otrajā fotokopijā mēs viņu redzam (otrajā rindā trešā no kreisās) 1924. gadā Somersētas pamatskolā. I. PLIČA fotokopijas

Atsijājot pelavas no graudiem

● Vēl 1924. gadā Jānis Rainis rakstīja: «Cik daudz mums ir zināms no Latgales kultūras, no viņas literatūras? Ir tāda, un mēs viņu nezinām, ir vēsture Latgalei, mēs pat to nepazīstam, ir uzglabājušās Latgalē tautasdziesmas, garamantas... mēs par viņām rūpējamies gaužām maz».

Kas tad ir paveikts Latgales vēstures, literatūras, preses, sabiedriskās domas izpētē? Padomju Latvijas vēsturnieki veikuši lielu darbu un devuši nopietnu ieguldījumu patiesā Latgales vēstures pētīšanā. Lai minam J. Babra, R. Birisovas, G. un F. Fridmaņu, A. Sprēšļa, B. Brežgo darbus. Ir iznākuši plašāki darbi par Latgales revolucionārās kustības vēsturi. Taču tas ir tikai sākums lielajam darbam, kas būtu darāms nākotnē. Toties par latgaliešu literatūru pētījumu tikpat kā nav. (Ja neskaita Pētera Laizāna un Pētera Zeiles apcerējumu «Pa latgaliešu literatūras un preses takām».)

Ja vēsturiskajos pētījumos bieži vien ir manāma aizraušanās ar Latgales atpalicības izcelšanu, tad līdz ar to paliek noklusēts progresīvais, vērtīgais, savdabīgais un apgūstamais. Ekonomiskie, politiskie, nacionālie un garīgie spaidi nekur citur Latvijā tā nenomāca brīvo domu kā tieši Latgalē. Latgaliešu prese varēja rasties tikai 1905. gadā, un tikai tad varēja arī plašāk attīstīties literatūra, jo 1865. gadā ar Viļņas generālgubernatora īpašu cirkulāru tika noliegts iespiest un izplatīt latgaliešu grāmatas latīņu burtiem.

Izcilākais šī laika notikums kultūras dzīvē bija pirmā latgaliešu laikraksta «Gaisma» iznākšana 1905. gada novembrī. Iznāca tikai 26 avīzes numuri. Galvenais iemesls, kāpēc apstājās avīzes iznākšana — Latgales garīdzniecības uzbrukumi laikrakstam. No 1906. līdz 1912. gadam, kad sāka iznākt «Jaunas Ziņas», latgaļu avīzes bija garīdznieku rokās.

«Gaismas» tradīcijas Oktobra revolūcijas dienās turpināja un attīstīja komunistiskais žurnāls «Gunkurs», bet divdesmitajos gados progresīvais žurnāls «Reits», kuru redigēja J. Rainis, P. Baško, J. Opincāns un V. Barkāns.

Buržuāziskās Latvijas gados radītās latgaliešu literatūras darbi savā vairākumā nespēj pacelties līdz patiesi augstam idejiski mākslinieciskam līmenim. Tomēr mēs nevaram atteikties no tās, jo tā ir mūsu literatūras vēsture (kura nav vēl uzrakstīta), mūsu novada vēsture. Mēs vēl aizvien nevaram sagaidīt, kad mūsu literatūras pētnieki aizpildīs šo robu un tiks izdotas gan latgaliešu dzejas, gan prozas darbu antoloģijas. Ja latviešu rakstu sākotne ir S. Grūnava un J. Hāzentētera tēvreizes, P. Kanīzija katoļu katehisms un M. Lutera mazais katehisms jeb enhirīdijs, G. Menceļa, J. Reitera, K. Fīrekera, E. Glika, G. F. Stendera baznīcas dziesmu paraugi un lokalizējumi, tad attiecībā uz Latgali, — šis literatūras sākotnes moments netiek ņemts vērā. Bet latgaliešu drukātā literatūra un prese varēja sākt veidoties tikai pēc 1905. gada, pie tam, izjūtot klerikālisma, bet vēlāk — buržuāzijas un katoļu baznīcas spaidus.

Latgaliešu dialektā ir iznācis simtiem grāmatu, desmitiem laikrakstu un žurnālu, kuriem ir bijis dažāds saturs un atšķirīgi uzdevumi. Mums ir kritiski jānovērtē pagātnes mantojums, jāatsijā pelavas no graudiem, lai, labāk pazīstot visu vērtīgo, kas bijis pagātnē, sekmīgāk veiktu šodienas uzdevumus kultūras celtniecībā.

V. RADIŅŠ

● Laikraksts—lasītājs—laikraksts

Mūsu pienākums ir rūpēties par cilvēkiem

1987. gada 13. oktobrī mūsu laikrakstā bija publicēts materiāls «Īstais laiks nokavēts». Tajā, starp citu, bija minēts, ka kolhozi un sovhozi gandrīz nepievērš uzmanību to teritorijās esošajiem lauku veikaliem. Atbildes uz šo publikāciju mums atsūtīja rajona agrorūpnieciskās apvienības priekšsēdētāja vietnieks A. EGLĪTIS un patērētāju biedrības priekšsēdētāja vietnieks celtniecības jautājumos J. LEITĀNS. Lūk, viņu atbildes.

A. EGLĪTIS:

— Rajona kolhoziem un sovhoziem nav attiecīgu fondu un limitu, lai remontētu patērētāju biedrības veikalus un nodrošinātu tos ar kurināmo. Un tomēr saimniecības palīdz patērētāju biedrībai ar darbaspēku un materiāliem, lai vietējos veikalos būtu normāli darba apstākļi. Daži kolhozi un sovhozi pašu spēkiem uzbūvēja telpas un tad pārdeva patērētāju biedrībai, daudzos gadījumos pēc vienošanās tiek veikts lauku veikalu remonts.

Saimniecības vai arī agrorūpnieciskā apvienība iedala savu transportu kurināmā pievešanai, kaut arī šie pakalpojumi jāsniedz Daugavpils starprajonu kurināmā bāzei, kurai ir attiecīgi transporta līdzekļi.

Mēs uzskatām, ka katram ir jāatbild par savu funkcionālo pienākumu veikšanu. 1988. gadā saimniecības pāriet uz pašfinansēšanu, un to iespējas sniegt palīdzību būs vēl mazākas. Tātad katrai organizācijai nepieciešams pildīt tos pienākumus, kuri tai uzlikti.

J. LEITĀNS:

— Nevaru piekrist agrorūpnieciskās apvienības priekšsēdētāja vietnieka viedoklim vairākos aspektos. Pirmkārt, runa nav par limitiem lauku veikalu nodrošināšanā ar kurināmo. Runa ir par transporta piešķiršanu kurināmā piegādei. Un arī tad tikai atsevišķos kritiskos gadījumos. Starp tiem ir arī tie gadījumi, kad Daugavpils kurināmā bāze, fiziski nespēdama izpildīt mūsu pieprasījumu, griežas pie mums pēc palīdzības.

Sarežģītas situācijas gadās arī mums. Minēšu tikai vienu piemēru. Preiļu patērētāju biedrības transports izvadā preces pēc riņķa principa, no veikala uz veikalu. Reizēm jāaizved preces uz lauku veikalu pēc šī ciema iedzīvotāju pieprasījuma. Tad arī rodas nepieciešamība lūgt palīdzību vietējai ciema padomei vai saimniecībai. Reāli mums palīdz tikai dažas: kolhozs «Sarkanā ausma», Rudzātu un Aglonas sovhozi, epizodiski — dažas citas.

Otrkārt, visumā atzīstot tēzi «katram jāatbild par savu funkcionālo pienākumu izpildi», nevaru piekrist secinājumam, ka mums nevajadzētu griezties pēc palīdzības, bet gan tikt galā pašu spēkiem. Iesaku apsvērt mūsu iespējas. Mūsu celtniecības brigādē strādā 30 cilvēki. Apmēram simts rajona veikaliem, nerunājot nemaz par sabiedriskās ēdināšanas, tirdzniecības bāzu objektiem un atsevišķām palīgtelpām, šodien ir nepieciešams kapitālais remonts. Tas ir gandrīz katrs otrais veikals. Tie uzcelti piecdesmitajos, sešdesmitajos gados un ne reizi nav pilnībā izremontēti.

Skaidrs, ka patērētāju biedrība uzreiz netiks galā ar visiem darbiem. Tāpēc arī mēs lūdzam vietējās ciemu padomju izpildkomitejas un saimniecības, kuru teritorijās atrodas veikali, palīdzēt viņu pašu ļaudīm.

Tiešām, atsevišķas saimniecības un izpildkomitejas daudz palīdz veikalu remontā un celtniecībā. Tā ir «Dubnā», «Rītā», Oškalna kolhozā. Šeit jāmin arī Preiļu 21. pārvietojamā mehanizētā kolonna, Līvānu pārvietojamā mehanizētā kolonna, Līvānu eksperimentālā bioķīmiskā rūpnīca, Preiļu siera rūpnīca, 58. Jaunaglonas profesionāli tehniskā vidusskola. Šajās organizācijās domā par saviem cilvēkiem.

Tomēr kopumā tas neglābj stāvokli. Pie tam ir arī tādi vadītāji, kuri pat naglu neiedos. Ne kapeikas, piemēram, neiedalīja Preiļu un Līvānu izpildkomitejas no paredzētajiem atskaitījumiem sociālo un kultūras objektu celtniecībai. Diemžēl arī topošajās dzīvojamajās mājās un masīvos nav paredzētas telpas tirdzniecībai. Piemēram, Rēzeknes ielas dzīvojamajā masīvā Preiļos. Dzīvojamo ēku skaits aug, bet tirdzniecības punkta nav.

Uzskatu, ka mums visiem ir jādomā par cilvēkiem. Ja mēs apmierināsimies tikai ar mums uzticēto pienākumu izpildi, cilvēki paliks ārpus mūsu uzmanības loka.

Materiālu publicēšanai sagatavoja L. KUZMINA.

Kā piespiest celtniekus... celt?

Saņēmu dzīvokli jaunajā Līvānu pārvietojamās mehanizētās kolonnas mājā. Pēc mana pasūtījuma celtnieki apņēmās ielikt dzīvokļī koksnes skaidu plākšņu grīdu ar kokšķiedras plākšņu pārklājumu, paberot apakšā keramzītu. Par to es samaksāju 28 rubļus 56 kapeikas. Vēlākās nebūšanas, acīmredzot, jāizskaidro ar to, ka es uzdrošinājos izteikt savu vēlēšanos, kura, starp citu, radās pēc pašu celtnieku piedāvājuma. Kā gan citādi izskaidrot faktu, ka, liekot grīdu, keramzīts, par kuru es samaksāju, tika izmests pa logu uz ielas. Par to mani rakstiski informēja trešā iecirkņa priekšnieks V. Nahalovs.

Materiālu vērtību man atmaksāja. Bet grīdu tā arī neielika. Pareizāk sakot, ielika gan — tikai brāķa; tā ir ar 15 centimetru novirzi. No cilvēka smaguma grīda ielīkst. 8. janvārī māju apskatīja Valsts arhitektūras tehniskās kontroles arhitekts A. Poplavskis daudzu iedzīvotāju klātbūtnē. Viņš izvirzīja celtniekiem ļoti daudzas pretenzijas, uzdeva likvidēt brāķi. Mana dzīvokļa nebūšanu uzskaitījumā klāt nāca loģu bloku, balkona durvju nomainīšana.

Celtnieku pūles izlabot brāķa grīdu nevainagojās ar sekmēm. Grīda joprojām nav horizontāla, un zem cilvēka smaguma tā ieliecas. Neizdevās sakārtot arī loģu rāmjus un balkona durvis.

Diemžēl tikpat veltīgas ir manas pūles pārliecināt celtniekus kārtīgi veikt savu darbu, neaptumšot svētku prieku. Svētku, kurus es un mani divi bērni gaidījām astoņus ilgus gadus.

S. ČEPUROVA,
Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta inženiere

Šī vienkāršā un sarežģītā DZĪVES GRĀMATIKA

(Nobeigums. Sākums 2. lpp.)

„Mācību iestāde un ražošana"

— Mācību iestādei, kāda ir mūsējā, jābūt tuvāk ražošanai. Patlaban ir tā, ka vispārizglītojošās skolas bērniem cenšas iemācīt profesionālas iemaņas. Mēs savukārt par visām varītēm dzenam viņu galviņās obligātos vidusskolas priekšmetus. Rezultāts ir tāds, ka visi zaudē. grābstās kaut kur garām un apkārt. Ne mēs varam dziļas vispārējās zināšanas dot, ne skolas — profesiju.

Domājām par šo jautājumu ilgi un nopietni. Izvēlējāmies ceļu, par kura pareizību esam cieši pārliecināti. Pirmkārt, veidojam bāzi lauksaimniecības tehnikas remontam. Par pieņemamu maksu apkalposim rajona kolhozus un padomju saimniecības. Puišiem būs lieliskas iespējas teoriju saistīt ar praksi, vairs nevajadzēs izjaukt un skrūvēt kopā vienu un to pašu agregātu neskaitāmas reizes. Otrkārt, mums būs cehs, kurā izgatavosim ģipša plāksnes telpu apdarei. Organizatoriskos jautājumus palīdz risināt Daugavpils vispārējās celtniecības trests. Topošajiem celtniekiem tā būs amata prasme, skolai ienākumi, bet celtniecības organizācijām — deficīts apdares materiāls.

Lai jauniešus tuvinātu profesijai, tuvākajā laikā ceram atvērt arī vieglo automobiļu apkalpes staciju. Ne jau peļņa būs galvenais. Mūsu mērķis ir pilnībā mainīt pieeju darbaudzināšanai. Lai jaunieši saprot, ka nauda kabatā nenāks pati, tā jānopelna. Tāpēc arī par apkopējiem, piemēram, jaunajā korpusā strādā un atalgojumu saņem audzēkņi.

Tādi ir pamatprincipi, kuriem savā direktora darbā seko Nikolajs Ļeonovs. Joprojām neliek mieru doma, ka profesionāli tehniskajā izglītībā vajadzīgas pārmaiņas. Kaut kas līdzīgs baltkrievu kolēģu pieredzei, kad kvalifikāciju audzēkņi apgūst pakāpeniski. Pēc pirmā kursa var iegūt, piemēram, atslēdznieka specialitāti. Ej un strādā, ja nespēj mācības turpināt tālāk. Pēc otrā kursa specializācija var būt plašāka. Bet augstāko kvalifikāciju drīkst saņemt tikai tie, kuri patiešām sekmīgi apguvuši triju kursu mācību programmu.

Klases ir jāatbrīvo no balasta. Diemžēl tik daudziem tur ir neinteresanti, tik daudzi raugās pasniedzējos apdzisušiem skatieniem. Ne tāpēc, ka pasniedzējs garlaicīgi vada stundu, bet tāpēc, ka viņi vienkārši nespēj iedziļināties.

Visbeidzot — direktora lielākais sapnis ir uz Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskās vidusskolas un Aglonas padomju saimniecības bāzes izveidot mācību un ražošanas apvienību. Tas būtu pastāvēt spējīgs un dzīvs organisms — jauna forma lauksaimniecības speciālistu sagatavošanā. Jo reāli tas būtu arī tāpēc, ka dzīve no mums prasa šādus eksperimentus un ka sadarbība starp skolu un saimniecību būtībā jau pastāv.

Taču... Rajonā direktora ideja vēl nav radusi atbalstu. Laikam jau tāpēc, ka nevar īsti zināt, kas tur galu galā sanāks. Atliek cerēt, ka agrorūpnieciskā kompleksa republikāniskā komiteja būs pretimnākoša. Bet ja arī tur neviens negribēs iedziļināties?..

„Pārnesuma zīme"

Jā, Ļeonovam patiešām ir plašs un vērienīgs rokraksts. Tikpat drošiem vēzieniem, kā pildspalva slīd pāri papīra lapai, viņš rīkojas arī savā direktora postenī. Var teikt — eleganti, pārliecinoši, nebaidoties riska. Tāpēc arī spriedumi par viņu ir visai pretrunīgi. Vieni apbrīno izturību, organizatora prasmi. Bet skauģi nāk virsu ar aizmuguriskiem čukstiem, sak, viņš jau ir tikai karjerists...

Skolā mācītā gramatika tagad liekas tik vienkārša un viegla, jo tās vietā nākusi sarežģītā dzīves gramatika. Un Nikolajs Ļeonovs saka:

— Visvairāk šajā lietā man nepatīk pārnesuma zīme. Tā ir nožēlojama un bezgala sāpīga sajūta, kad tev priekšā itin kā novelk treknu pārnesuma zīmi, sak, šodien, biedrīt, neko nevaru palīdzēt, pienāciet citreiz...

Manuprāt, viss ir skaidrs. Un gribas novēlēt direktoram to, ko viņš pats visvairāk vēlas. Lai skola kļūtu par vienu no labākajām republikā, lai audzēkņi zinātu, ka te viņus gaidīs, mācīs un ticēs viņiem. Visbeidzot — lai nebūtu nevienas pārnesuma zīmes, bet daudz labu audzēkņu.

L. STRODE

AGROKOOPERĀCIJA: trests — profesionāli tehniskā skola

Pirmās tonnas svaigas cūkgaļas, kas saražota Daugavpils vispārējās celtniecības tresta un Jaunaglonas lauku profesionāli tehniskās skolas kopīgajā fermā, realizētas strādniekiem tieši brigādēs un iecirkņos.

Celtniecības organizācija un skola uztur fermu uz līdzdalības pamatiem. Ilgtermiņa līgums par kopīgu palīgsaimniecību tika noslēgts šā mācību gada sākumā, tad pat, kad jaunajiem saimniekiem svinīgi pasniedza jaunā mācību un ražošanas korpusa atslēgas. Drīz pēc tam tika rekonstruēta vecā cūku ferma un ielikti lopbarības glabātavas pamati. Pilnīga saimnieciskā aprēķina apstākļos strādājošais trests daļu savas virsplāna peļņas nodod skolai, lai tā varētu iegādāties sivēnus, lopbarību un algot apkalpojošo personālu... Toties trests šogad saņems 22 tonnas gaļas un 40 tonnas dārzeņu.

Sekodami celtnieku paraugam, uz kooperatīviem pamatiem palīgsaimnniecības attīsta arī pievadķēžu rūpnīcas, būvmateriālu un būvkonstrukciju rūpnīcas, autobusu parka un citu Daugavpils uzņēmumu kolektīvi.

V. RUDOJS,
LATINFORM korespondents

● Aktuāla intervija

Narkomānijas apkarošanas likums

● Narkomānija ir viena no visriebīgākajām parādībām, kas bīstami izplatījusies. Kādi ir šī sociālā ļaunuma pārvarēšanas galvenie ceļi? Kāda loma te tiek ierādīta tiesību aizsardzības orgāniem? Stāsta Latvijas PSR prokurora pirmais vietnieks V. S. DAUKŠIS:

— Vēl pirms gadiem desmit varējām runāt tikai par atsevišķiem narkotisko vielu lietošanas faktiem. Sobrīd aina ir citāda. Republikas mediķu uzskaitē ir aptuveni divsimt narkomānu, nedaudz vairāk toksikomānu un pāri par tūkstoti cilvēku, kas lieto spēcīgus medikamentus. Šīs parādības izplatītas galvenokārt Rīgā, Daugavpilī, Jelgavā, Liepājā un Jūrmalā.

Slimnieku vairākums ir 16 līdz 35 gadus veci. Viņu vidū ir daudz pusaudžu no tā dēvētajām nelabvēlīgajām ģimenēm. Parasti cilvēki sāk lietot apdullinošās vielas vai nu dzīdamies pēc baudas sajūtas, vai arī darot pakaļ citiem. Iesācēji apdullinošo vielu iegādei ik mēnesi izlieto apmēram 50 rubļus, bet narkomāni ar stāžu — no viena līdz trim tūkstošiem rubļu. Protams, naudu viņi lielākoties iegūst ar blēdībām un zādzībām. Ne jau velti republikā katrs ceturtais cilvēks, ko sauc pie kriminālatbildības par noziegumiem, kas saistīti ar narkotiskajām vielām, izdarījis arī citus likumpārkāpumus. Katrs trešais bijis sodīts jau agrāk.

Piemēram, izmeklējot izdaudzināto Buriļinas noslepkavošanas lietu, mēs atklājām grupu, kas nodarbojas ar narkotisko vielu tirdzniecību. Tika konfiscēti aptuveni 30 kilogrami hašiša, kas republikā ievests no Zaporožjes apgabala.

Skolēnu apsekošana parādīja, ka daudzi no tiem, kas nokļuvuši mediķu redzeslokā, indē sevi ar ķīmiskās rūpniecības produkciju. Tā, kā arī dažu medikamentu lietošana var izraisīt bīstamu slimību — toksikomāniju, kurai ir tik pat smagas sekas kā narkomānijai. Pārejošu labsajūtu radošo tvaiku ieelpošanas laikā bieži rodas redzes halucinācijas, kas smagi ietekmē psihi. Cilvēkam liekas, ka viņu vajā, viņam nocērt rokas... Gadās pat, ka pusaudži mēģina izdarīt pašnāvību. Es pat nerunāju par to, ka, smagi saindējoties ar ķīmiskajiem preparātiem, var gluži vienkārši nosmakt.

Likums vērsts pirmām kārtām pret tiem, kas veicina narkomānijas izplatīšanos, ievelk savos tīklos arvien jaunus upurus. Mēs veicam enerģiskus pasākumus, lai slēgtu narkotisko vielu ieplūšanas kanālus un atklātu noziedzīgā tīkla organizētājus.

Par narkotisko vielu nelikumīgu izgatavošanu, uzglabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu, ja tas tiek darīts realizācijas nolūkā, un to realizāciju paredzēta brīvības atņemšana uz laiku līdz desmit gadiem. Ko nozīmē nelikumīga realizēšana? Tā ir realizēšana jebkurā veidā, ieskaitot arī dāvināšanu, aizdošanu, apmaiņu, parāda nomaksu. Vēl bargāks sods draud par narkotisko vielu realizēšanu sevišķi lielos apmēros. Vērā tiek ņemts ne vien narkotiskās vielas daudzums, apjoms, svars un vērtība, bet arī tās īpašības. Likums bargi soda par narkotisko vielu zagšanu — vienalga, vai nozagts valstij vai privātpersonām.

Narkomānijas izskaušana nav iedomājama bez pastiprinātas cīņas pret narkotiskās vielas saturošo lauksaimniecības kultūru audzēšanu.

Piemēram, par — kā vēl nesen domāja, pilnīgi «nekaitīgo» — eļļas magoņu nelikumīgu audzēšanu soda administratīvi — izsakot brīdinājumu vai uzliekot naudas sodu no 20 līdz 100 rubļiem. Par atkārtotu likuma pārkāpšanu draud kriminālsods.

Var rasties iespaids, ka narkotisko vielu lietošana nelielās devās, kā arī to iegādāšanās un uzglabāšana bez mērķa pārdot tālāk nav sodāma. Tas nav pareizi. Par šādu vielu iegādāšanos bez ārsta norādījuma, kā arī jebkurām operācijām ar tām soda administratīvā kārtā — uzliekot naudas sodu līdz 100 rubļiem vai sodot ar labošanas darbiem uz laiku līdz diviem mēnešiem. Sevišķos gadījumos var tikt piemērots administratīvais arests uz laiku līdz 15 diennaktīm.

Īpaši gribu pievērst uzmanību izmaiņām likumdošanā. Tagad persona, kas brīvprātīgi nodevusi narkotiskās vielas, tiek atbrīvota no administratīvās un kriminālatbildības par to iegādāšanos, uzglabāšanu, pārvadāšanu un pārsūtīšanu. Ja, piemēram, tas pats cilvēks griežas attiecīgajā medicīnas iestādē pēc palīdzības, viņš tiek atbrīvots no likumā paredzētā soda par narkotisko vielu lietošanu un visu ar to iegādi saistīto rīcību.

Arī civilajā likumdošanā paredzēti vairāki tiesiski narkomānijas apkarošanas pasākumi. Piemēram, ja cilvēks, kas lieto narkotiskās vielas, rada smagus materiālos apstākļus savai ģimenei, tiesa var ierobežot viņa rīcībspēju.

Nobeigumā atgādināšu kādu aksiomu: pat vispilnīgākais likums nedos narkomānijas apkarošanā gaidītos panākumus, ja mēs nepanāksim precīzu tiesību aizsardzības orgānu, mediķu, pedagogu, vietējo padomju aktīvistu un dažādu sabiedrisko organizāciju darbības koordināciju. Tikai kopīgiem spēkiem mēs uzvarēsim šo ļaunumu.

LATINFORM

Redaktors V. PETROVS

Sludinājumi

L. PAEGLES VALSTS VALMIERAS DRĀMAS TEĀTRIS

viesojas ar **G. Priedes lugu «Mācību trauksme»** 23. janvārī plkst. 18.00 Līvānu kultūras namā.

Biļetes var iegādāties kultūras namā.

RAŽOŠANAS APVIENĪBAS «RĪGAS MANUFAKTŪRA» MĀCĪBU KURSU KOMBINĀTS

izsludina audzēkņu uzņemšanu. Kursos uzņem jauniešus vecumā no 18 gadiem šādās specialitātēs:

tinēja,
audēja,
kārstuves operatore,
vērpēja,
audumu skalotājs,
audumu žāvētājs.

Kursos uzņem visa gada laikā. Mācību ilgums no 2 līdz 6 mēnešiem. Mācību laikā kursu audzēkņiem izmaksā stipendiju — 70 rubļus mēnesī. Ir sieviešu kopmītne.

Kursu adrese: 226024, Rīgā, Ļeņina ielā 403, telefons — 522577.

ŠŪŠANAS FABRIKAS «ASOTE» LĪVĀNU IECIRKNIM

vajadzīgs šūšanas iekārtu remontatslēdznieks vai māceklis.

Darbs vienā maiņā.

PĀRDOD māju Līvānos. Zvanīt uz Daugavpili, telefons 37405.

PĒRKU lietotu motociklu K-750, autopiekabi. Zvanīt — 21475.

PĀRDOD automašīnu VAZ-2106. Telefons 21155.

JAUNAGLONAS 58. PTV

izsludina audzēkņu uzņemšanu **«B» un «C» kategorijas vadītāju specialitātēs.**

Apmācību laiks 5 mēneši. Mācību sākums 1988. gada 25. janvārī.

Iestājoties nepieciešami šādi dokumenti:

pase,
medicīniskā izziņa (forma 083/y),
divas fotokartiņas 3,5x4,5 cm,
darba grāmatiņa vai izraksts no darba grāmatiņas.

Audzēkņus apgādā ar kopmītni un bezmaksas ēdināšanu. Uzņem personas, kas līdz mācību sākumam sasniegušas 18 gadu vecumu.

Līdzjūtības

Vien paliks mīlestība tava
Kā sāpju un kā saules mērs.
(O. Rikmanis)

Izsakām dziļu līdzjūtību Marijai Tumovai sakarā ar TĒVA nāvi.

Sadzīves pakalpojumu nama kolektīvs

Viegli mani iznesiet,
Viegli vārtus aizveriet,
Lai paliek mans darbiņš
Jums pašiem padarīt.
(T. dz.)

Dalāmies sērās ar Jāni Stabulnieku, uz mūžu no MĀMUĻAS atvadoties.

Preiļu 21. PMK kolektīvs

Atnāc, meit, un atstāj kapu kalna smeldzi,
Atstāj asaras un skumjas lai šeit dus.
Paņem līdzi dzīves spēka veldzi,
Mana piemiņa tad vienmēr dārga būs.
(B. Saulītis)

Izsakām dziļu līdzjūtību Valentīnai Indānei sakarā ar MĀTES nāvi.

Kinodirekcijas kolektīvs

Debess zilgmē dziest un īrst pat zvaigznes, —
...Gadiem pāri mirdz tavs gaišums, māt!
(E. Drēziņš)

Sāpju brīdī esam kopā ar audzinātāju Jevģēniju Broku, MĀMIŅU smiltājā izvadot.

7. klases audzēkņi un viņu vecāki

Mēs zinām, ka zeme ir smaga,
Bet mātes mīlestību tā neapklās.
Vienmēr vakaros klusos
Mums tā atmiņā nāks.
(M. Kuģe)

Izsakām līdzjūtību skolotājai Jevģēnijai Brokai, MĀTI kapu kalnā izvadot.

Dravnieku astoņgadīgās skolas kolektīvs un mājas kaimiņi

Laikraksts «Ļeņina Karogs» iznāk otrdienās, ceturtdienās, sestdienās latviešu un krievu val.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке. г. Прейли. Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. М. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.
TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, sekretariāts — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, kultūras un sporta nodaļas — 21759, partijas dzīves, skolu un vēstuļu nodaļas — 21996, vietējo padomju darba, rūpniecības un celtniecības nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Tir. 13 904 eks. (latv. val. 9 928 eks., krievu val. 3 976 eks.).
1. nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.
Laikraksts iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpilī, Valkas ielā 1.
Indekss 68169.
Pas. 90.